

УДК 351:354.1:327.8

JEL F52

DOI 10.32782/2786-765X/2024-5-1

Бондар В.Т.

доктор філософії,

доцент кафедри економіки, підприємництва,

менеджменту економічного факультету,

Київський міжнародний університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9833-9867>

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УТРИМУВАННЯМ ТЕМПІВ СТАЛОГО ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ: ДОСВІД РОЗВИНЕНИХ ДЕМОКРАТІЙ

У статті актуалізується проблема деструктивного інформаційного тиску на публічний простір, що уповільнює темпи розвитку і негативно відображається на стані національної безпеки. Мета – проаналізувати концептуальні підходи розвинених демократій з вдосконалення системи національної безпеки впровадженням механізмів державного управління задля утримання темпів сталого та інноваційного розвитку. Розкриття предмету завдячує методології інституціоналізму, системно-синергетичному аналізу. Наукова новизна полягає у висвітленні принципів безпекових доктрин ЄС, ФРН, США у контексті зміцнення оборонно-промислового комплексу. Практичне значення – в можливому використанні вітчизняною владою найкращих практик при формулюванні й реалізації публічної політики, розвитку економіки в умовах воєнного стану, відбудови України. Основні висновки відображають узагальнення досвіду розвинених демократій.

Ключові слова: економічний і оборонний сектор, система національної безпеки, концептуальні підходи, сталий та інноваційний розвиток, механізми державного управління.

Постановка проблеми. В умовах значного зростання глобальних і регіональних викликів перед системою колективної та національної безпеки через повномасштабну агресію РФ проти України, а також значну інтенсифікацію інформаційної складової гібридного протистояння й пов'язану з цим трансформацію суб'єктності країн-партнерів нашої держави на її об'єкт набули важливості завдання перегляду вітчизняною владою концептуальних підходів регулювання публічної сфери. Актуальності додає деструктивний інформаційний вплив на публічний простір України, спроможність утримувати темпи розвитку економічного і оборонного сектора та досягати цілей сталого розвитку. Територіальна й соціальна дезінтеграція, зростаюча чисельність тимчасово переміщених осіб і біженців війни значно ускладнила умови для забезпечення діючих виробничих потужностей підприємств незалежно від форми власності або їх відновлення передислокацією у безпечні регіони достатньою кількістю трудових та фінансових ресурсів. Ці й інші чинники зумовлюють труднощі також для функціонування системи державного управління за різними напрямками адміністрування. Тому вкрай необхідним постає гарантування державою кожної складової системи національної безпеки, модернізація механізмів державного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика дослідження сучасних викликів для національної безпеки країни по зміцненню її економічного і оборонного сектора, зокрема в умовах воєнного стану, зростаючого деструктивного тиску зовні на публічний простір внаслідок інтенсифікації інформаційної складової гібридного протистояння фокусує наукові інтереси багатьох дослідників. З-поміж праць, привертають увагу авторські розробки О. Івасечко, О. Цебенка [2], У. Кларка [5], У. Мак-Намари, П. Модільяні, М. Мак-Грегора, Е. Лофгрена [7], К. Меллінга, Т. Шютца [8], А. Пауль, Дж. Ші, М. Чіхайя, І. Челана, Дж. Рікелеса, А. Родрігуез [11], В. Залужного [14]. Утім, залишається ще поки не повною мірою розкритим питання вдосконалення системи національної безпеки модернізацією механізмів державного управління у напрямі практичного втілення новітніх технологічних та технічних розробок у вітчизняний економічний і оборонний сектор, що й зумовило дане дослідження.

Мета статті полягає в проведенні аналізу концептуальних підходів розвинених демократій з вдосконалення системи національної безпеки впровадженням механізмів державного управління задля утримання темпів сталого та інноваційного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розмірковуючи над удосконаленням

канонічної дослідницької моделі в теорії національної безпеки, Г. Ситник, серед можливих варіантів, пропонує впровадження методології інституціоналізму та цивілізаційного підходу. На його думку, принципи і підходи системно-синергетичного аналізу, що знайшли відображення в так званій цивілізаційній парадигмі, спонукають нас до врахування факторів, які справляють вплив на безпечний розвиток соціальної системи. Як аргумент, дослідник доводить, що тенденція до зростання ролі екологічних факторів та економічної складової природи проблем безпеки вимагає належного рівня міжнародного співробітництва й подальшого пізнання і врахування під час розробки стратегій безпечного розвитку еволюційних законів розвитку природи та суспільства і, відповідно, вибору стратегій розвитку, за якої досягається гармонія екологічних, соціальних, економічних, політичних взаємовідносин [3, с. 28, 29]. Доповнюючи Г. Ситника, за сучасних кардинальних змін у світовій безпековій архітектурі, боротьба й подолання викликів пов'язаних зокрема з інтенсифікацією інформаційної складової гібридного протистояння, вирішуватиме завдання з усунення або нейтралізації деструктивного інформаційного тиску на публічний простір. Негативні чинники відносно економічного і оборонного сектора, або екологічного, або соціального чи іншого залишатимуться актуальними для цих сфер соціальної системи. Отже, системно-синергетичний підхід уможливує врахування якомога повною мірою розв'язання невідкладних завдань, з одного боку, як стабілізувати багаторівневу та складну систему національної безпеки, а з другого – одночасно утримувати темпи по досягненню цілей сталого розвитку. При цьому вважаємо, що має смисл визначення і реалізація заходів й механізмів державного управління в комплексі за взаємодоповнювальними напрямками. Тобто, як за рахунок забезпечення стабільного стану системи національної безпеки країни утримувати на достатньому рівні сталий та інноваційний розвиток і, за зустрічного вектору, при досягненні цілей сталого розвитку забезпечувати стабільність системи національної безпеки.

Обговорюючи предмет дослідження та розглядаючи функціонування системи національної безпеки з позицій інституційного підходу, це дає нам уявлення про неї як складного політико-правового й організаційно-технічного соціального утворення з великою кількістю суб'єктів, серед яких стейкхолдери оборонно-промислового комплексу, чинне правове поле, концептуальні підходи влади

разом з національними стратегічними і програмними засадами із визначенням відповідних пріоритетів. Важливість обговорення концептуальних підходів, їх модернізації представляє науковий інтерес у тому сенсі, що через систему державного управління можна визначити які саме інструменти або механізми чи принципи застосовуються виконавчими органами для досягнення поставленої мети.

Так, у колективному програмному документі Європейського Союзу «Стратегічний компас» (2022 р.) [4] на глобальному рівні з-поміж загроз класифіковано чинники гальмування темпів сталого розвитку, це: уповільнення економічного розвитку; зростання економічного суперництва; конкуренція за ресурси разом із вичерпанням змісту міжнародної багатосторонньої системи; зміна клімату. Визначено, для вдосконалення європейського механізму взаємодії керівними для урядів країн-членів повинні стати чотири принципи: *діяти, убезпечувати, інвестувати і співпрацювати з партнерами* [4, с. 92]. Інструментарій по їх реалізації включає – оцінювання середовища, комунікацію у безпековій і оборонній сфері, модернізацію механізмів захисту населення, зворотний зв'язок. За оцінкою Дж. Рікелеса, прийняття «Стратегічного компасу» є значним прогресом ЄС у порівнянні з попередніми програмами, в якому, крім військових загроз, акцентується на оборонних інвестиціях для досягнення стратегічної автономії Євросоюзу [11]. Цим документом також визначено головну мету інвестиційного компонента, це: збільшення витрат на розвиток оборонного сектора та впровадження пільгового режиму для коопераційних зв'язків; розробка і впровадження у виробництво технологій наступного покоління; прискорення технологічних інновацій для скорочення залежності від іноземних ноу-хау [4].

Слідуючи регіональній стратегії розвитку загальноєвропейського безпекового середовища, урядом ФРН було прийнято кардинально нову доктрину «Міцність. Стійкість. Сталість. Інтегрована безпека для Німеччини» (2023 р.) [12]. З чотирьох окремих блоків пов'язаних наскрізним смислом – «Сприяння миру в об'єднаній Європі», в розділі «Сталість», увага на необхідність захисту національних природних ресурсів. Як основа по його активізації – процес імплементації в Німеччині 17-ти бенчмаркових орієнтирів ООН в рамках Цілей сталого розвитку до 2030 року [13]. Зокрема, щоб утримувати темпи сталого розвитку, провідні напрями,

це: відповідно до положень Паризької кліматичної угоди (2015 р.) підвищувати енергоефективність, використання відновлювальних джерел енергії поряд зі скороченням шкідливих викидів в атмосферу за рахунок переорієнтування джерел фінансування на залучення приватного капіталу; у рамках Куньмінсько-Монреальської глобальної рамкової програми з біорізноманіття (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework, 2022 р.) відновлювати постраждалі земельні угіддя і водні природні ресурси, здійснювати захист на федеральному рівні джерел питної води; адаптувати національне законодавство у сфері екології до сучасних світових кліматичних вимог, розробити національну кліматичну стратегію; гарантувати стабільне постачання енергоносіїв співмірно з середньо- та довгостроковими кліматичними цілями; включити проблематику екологічної кризи як фіксований пункт у функціональний регламент безпекових інституцій федерального рівня при взаємодії зі спеціальними регіональними і міжнародними відомствами, вдосконалювати механізми державного управління при функціонуванні цих суб'єктів системи державного управління для подолання кліматичних ризиків, залучати до співпраці з Федеральною службою розвідки провідні профільні академічні установи; для забезпечення продовольчої безпеки реструктурувати місцеві й регіональні установи-суб'єкти державного регулювання аграрної і продуктової політики, переглянути тарифну політику у бік скасування торгових бар'єрів на аграрних ринках, перепрофілювати мережі постачання продуктів харчування з акцентом на скорочення втрат урожаю, активізувати участь країни в побудові глобальної архітектури продовольчої безпеки [12, с. 64–67]. Таким чином, акценти у новій доктрині розставлено так, щоб якомога повною мірою переорієнтувати й залучити комплекс механізмів державного управління, включно публічно-приватне партнерство, у ті сфери, які передусім є життєво важливими і необхідними для збереження стабільного стану соціальної системи – запоруки гарантування національної безпеки.

Інший важливий напрям зміцнення оборонного сектору як складової системи національної безпеки – через інноваційний розвиток промисловості. Про необхідність вироблення сучасних видів озброєнь, модернізацію виробничої сфери, застосування інформаційних технологій в логістиці зазначається в експертному безпековому середовищі [6–9; 14], що також знайшло відображення в концептуальних підходах.

Зокрема, в політичному дискурсі ФРН сформувався підхід за авторства фахівців Центра безпеки та оборони афілійованого з Німецькою радою з міжнародних відносин (*German Council on Foreign Relations*) представлений у Звіті «Запобігання наступній війні. Німеччина і НАТО змагаються з часом» (2023 р.). В якому наголошується, що Німеччині необхідно спільно з НАТО забезпечити збройним силам (далі – ЗС) відповідні умови для стримування і, у разі потреби, протистояння військовій агресії рф. Чотири ключові тези Звіту актуалізують: 1) спроможність стримувати та захищати; 2) термін шість років на підготовку до протидії потенційній загрозі; 3) реалізацію невідкладних геостратегічних сценаріїв з нейтралізації політичних і економічних ризиків; 4) потребу промисловості в кількісному й якісному стрибку [8]. Порівняльний аналіз стратегій безпеки та стратегій ризиків, співвідношення переваги-недоліки в залежності від реалізації Німеччиною обраного сценарію продемонстровано у Таблиці 1.

Вочевидь, в експертному середовищі Німеччини чітко усвідомлюють потенційну загрозу військового нападу рф, у зв'язку з цим до уваги німецького уряду й Північноатлантичного альянсу пропонуються стратегії безпеки та стратегії ризиків, в основі яких інвестування в інноваційний розвиток оборонного і економічного сектору з визначенням ступеня актуальності й часових періодів реалізації сценарних підходів.

Стрімка змінюваність гібридного світоустрою та пов'язане з цим зростання деструктивного інформаційного тиску на публічний простір зумовлює трансформацію статусності розвинених демократій, які, знаходячись у глобальному просторі, є відкритими для впливу зовні. Можна говорити, що фактор перспективи, до прикладу, Сполучених Штатів Америки, свідчить про перетворення цієї країни зі спостерігача гібридного конфлікту на повноцінний об'єкт інформаційного впливу [1, с. 49]. Отож, новими викликами було продиктовано американській владі невідкладно відшукати симетричні заходи протидії – за оцінкою генерала У. Кларка – «об'єднаній групі авторитарних режимів глибоко опозиційних світовому лідерству США, міжнародному порядку за верховенства права: рф, КНР, КНДР [5]». Що й знайшло відображення в Національній стратегії безпеки (2022 р., далі – НСБ) [10], Національній оборонній промисловій стратегії (2023 р., далі – НОБС) [9]. В яких, у контексті предмету дослідження, визначено доктринальний напрям розвитку – *прискорення зміни поколінь*

Таблиця 1

**Порівняння стратегій безпеки і стратегій ризиків
у контексті реалізації обраного Німеччиною безпекового сценарію**

Сценарій	Переваги	Недоліки	Ризики
Стратегії безпеки			
- значне інвестування в наступні 2 р.; - визначення пріоритетів розвитку еконо-міки на 5-10 рр.	- висока імовірність залучення інвестицій; - швидкі рішення; - поступова модернізація систем озброєння; - потужний сигнал для рф.	- значні фінансові витрати; - складність координації і кооперації; - потрібен час виробникам для імплементації нових планів, а для ЗС – подолання викликів від швидких змін.	дуже низький
інвестування в оборонний потенціал до відновлення рф.	- порівняно низькі витрати розподілені у тривалому періоді; - ефективне планування проєктів, структуризації; - чіткий сигнал для рф.	зниження або втрата уваги громадськості до війни в Україні ускладнюватиме прийняття необхідних рішень.	низький
інвестування за графіком перед тим, як рф досягне останньої стадії відновлення.	- зниження витрат завдяки плануванню на більш тривалій період; - зменшення тиску на ЗС і промисловість.	- інвестування в довготривалі оборонні проєкти при зростанні ризику їх зриву; - залежність оборонного потенціалу від промисловості і ЗС; - ризик прорахунків щодо відновлення рф.	від середнього до високого
Стратегії ризиків			
початок інвестування при появі ознак відновлення рф, яке перевищуватиме темпи НАТО.	- відкладання витрат на більш пізній період; - зростання занепокоєння громадськості при появі очевидних ознак нарощення рф озброєнь.	- затримка інвестицій на 7 р. нівелюватиме ефект стримування; - зростання вразливості оборонного потенціалу.	дуже високий
- початок інвестування за сталої загрози з боку рф; - наявність у рф стимулу не витратити час.	- значне навантаження на промисловість і фінансову систему.	- ризик війни, затримка інвестування і стримування, вікно можливості для рф; - значні витрати на високо-технологічні проєкти, висока загроза їх зриву.	значно високий

Джерело: складено автором на основі [8]

від існуючої оборонно-промислової бази до більш надійної, стійкої та динамічної модернізованої промислово-оборонної екосистеми.

Зокрема, у НСБ, в частині побудови сучасної промислової бази, слід виокремити найбільш важливі орієнтири, це потреба в: *забезпеченні* необхідним персоналом, ресурсами для залучення в оборонний сектор компаній стартап, нетрадиційних постачальників і стейкхолдерів ринку капіталів; *наданні* пільг, *відміні* тарифних бар'єрів для провідних технологічних компаній у разі їх співпраці з оборонним відомством; *розгортанні* приватного сектору й відкритого ринку як життєво важливих джерел національного потенціалу і ключових носіїв інновацій; *інвестуванні* в публічний сектор для надання якомога широкого доступу працездатному населенню до медичних послуг та охорони здоров'я

дитини; *системі професійного навчання* упродовж кар'єри передусім технологічним, технічним дисциплінам, математиці – особливо для жіночого працездатного населення [7, с. 10, 13; 10, с. 14, 15].

З-поміж ключових векторів НОБС відзначаємо такі, як необхідність забезпечення: 1) *стійких* ланцюгів постачання для безпечного вироблення продукції, послуг і технологій необхідних нині й у майбутньому за параметрами – оперативність, масштабність, ціна; 2) *доступу* до трудових ресурсів кваліфікованої та укомплектованої робочої сили, різнопрофільної і наявної на американському ринку праці; 3) *гнучких придбань* державою в реальному й корпоративному фінансовому секторі задля сприяння стратегіям на динамічний розвиток, збалансування одночасно ефективності з ремонтпридатністю,

стандартизацію, скорочення часу на розробку та впровадження, зниження витрат, масштабісткість виробництва; 4) *економічного стримування* – як об'єкт, потенційний агресор та обмеження його доступу до американського ринку, технологій й інновацій – з метою імплементації таких ефективних ринкових механізмів, які б підтримували одночасно стійку оборонно-промислову екосистему США спільно з їх близькими зарубіжними союзниками і партнерами, а також економічну безпеку та комплексне стримування [6; 9].

Висновки. Виходячи із стратегічних програм Європейського Союзу, Німеччини та Сполучених Штатів Америки щодо реформування безпекового середовища, можемо узагальнити, що в умовах глобальних і регіональних викликів, пов'язаних з цим деструктивним інформаційним тиском на публічний простір набув значення фактор забезпечення стабільності системи національної безпеки розгортанням водночас рівнозначних компонентів: економічного і оборонного сектора, сталого та інноваційного розвитку, стійкості громадянського суспільства.

Другий фактор у тому, що владою розвинутих демократій принципи забезпечення національної безпеки розглядаються через передусім інноваційну складову оборонно-промислового комплексу за рахунок інвестиційної діяльності виробників, залучення приватного капіталу. Важливим напрямом стають підходи з утримання темпів сталого розвитку по досягненню бенчмаркових орієнтирів насамперед у кліматичній, аграрній та продуктивній сфері.

Інший фактор, це націлювання у національних доктринах Німеччини і США на технічний та технологічний прорив в економічному і оборонному секторі за рахунок активізації механізмів державного управління по забезпеченню промисловості кваліфікованою робочою силою, регулюванню фінансових й споживчих ринків, широкому впровадженню публічно-приватного партнерства. Зовнішньополітичний вектор передбачає стимулювання міжнародних зв'язків по стримуванню конкурентів та потенційних країн-агресорів поряд зі зміцненням партнерських взаємовідносин.

Бібліографічний список

1. Бондар В.Т. Трансформація зовнішніх акторів за сучасного гібридного світоустрою. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія: «Екологія. Публічне управління та адміністрування»*. 2023. Вип. 4. С. 46–51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2023-4.07>
2. Івасечко О., Цебенко О. Нова оборонна стратегія ЄС «Стратегічний компас» як відповідь на сучасні гібридні загрози. *The security architecture of European and Euro-Atlantic spaces*. 2022. С. 91–105. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-225-8-6>
3. Ситник Г. Інституційно-цивілізаційна парадигма дослідження проблем та державно-управлінських аспектів забезпечення національної безпеки. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2011. №. 2. С. 25–34. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Vnadu_2011_2_6
4. A Strategic Compass for Security and Defence – For a European Union that protects its citizens, values and interests and contributes to international peace and security. *Council of the European Union*. 2022. 64 p. URL : https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/strategic_compass_en3_web.pdf
5. Clark W. The United States needs a new strategic approach fir for a new geopolitical era. Memo to the President. Scowcroft Center for Strategy and Security. *Atlantic Council*. 2024. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/content-series/memo-to-the-president/memo-to-the-president-the-united-states-needs-a-new-strategic-approach-fit-for-a-new-geopolitical-era/>
6. Fact Sheet: National Defense Industrial Strategy. *U.S. Department of Defense*. January 2024. URL: https://www.businessdefense.gov/docs/ndis/NDIS-Fact-Sheet_JAN24.pdf
7. McNamara W.V., Modigliani P., MacGregor M., & Lofgren E. Commission on Defense Innovation Adoption. Final Report. Scowcroft Center for Strategy and Security. *Atlantic Council*. 2022. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/wp-content/uploads/2024/01/Commission-on-Defense-Innovation-Adoption-Final-Report.pdf>
8. Mölling Ch. & Schütz Torben. Preventing the Next War. Germany and NATO Are in a Race Against Time. *German Council on Foreign Affairs*. 2023. No. 34. URL: https://dgap.org/system/files/article_pdfs/34-DGAP-Policy-Brief-2023.pdf
9. National Defense Industrial Strategy. *Department of Defense*. Washington, November 18, 2023. URL: <https://www.businessdefense.gov/docs/ndis/2023-NDIS.pdf>
10. National Security Strategy. *The White House*. Washington, October 12, 2022. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>

11. Paul A., Shea J., Chihaiia M., Ciolan I., Riekeles G. & Rodriguez A. Will the Strategic Compass be a game-changer for EU security and defence? *European Policy Centre*. 2022. URL: <https://www.epc.eu/en/Publications/Will-the-Strategic-Compass-be-a-game-changer-for-EU-security-and-defen~479820>
12. Robust. Resilient. Sustainable. Integrated Security for Germany. *Federal Foreign Office*. Berlin, Germany. June, 2023. URL: <https://www.nationalesicherheitsstrategie.de/National-Security-Strategy-EN.pdf>
13. The Sustainable Development Goals. *United Nations Development Programme. The United Nations*. 2015. URL: <https://www.undp.org/ukraine/sustainable-development-goals>
14. Zaluzhnyi V. Modern Positional Warfare and How to Win in It. 2023. URL: https://infographics.economist.com/2023/ExternalContent/ZALUZHNYI_FULL_VERSION.pdf

References

1. Bondar V. (2023) Transformation of External Actors in a Modern Hybrid World Order. *Scientific Bulletin of Vinnytsia Academy of Continuing Education. Series: Ecology. Public Administration*, no. 4, pp. 46–51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2023-4.07>
2. Ivasechko O., & Tsebenko O. (2022) New EU Defence Strategy the Strategic Compass as a Response to Modern Hybrid Threats. *The security architecture of European and Euro-Atlantic spaces*, no. 91–105. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-225-8-6>
3. Sytnyk H. P. (2011) Institutional Civilization Paradigm Studying the Problems and State-administrative Aspects of Ensuring National Security. *Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine*, no. 2, pp. 25–34. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2011_2_6
4. A Strategic Compass for Security and Defence – For a European Union that protects its citizens, values and interests and contributes to international peace and security (2022). *Council of the European Union*. 64 p. Available at: https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/strategic_compass_en3_web.pdf
5. Clark W. (2024) The United States needs a new strategic approach fir for a new geopolitical era. Memo to the President. Scowcroft Center for Strategy and Security. *Atlantic Council*. Available at: <https://www.atlanticcouncil.org/content-series/memo-to-the-president/memo-to-the-president-the-united-states-needs-a-new-strategic-approach-fit-for-a-new-geopolitical-era/>
6. Fact Sheet: National Defense Industrial Strategy. U.S. *Department of Defense*. (2022). Available at: https://www.businessdefense.gov/docs/ndis/NDIS-Fact-Sheet_JAN24.pdf
7. McNamara W. V., Modigliani P., MacGregor M., & Lofgren E. (2022) Commission on Defense Innovation Adoption. Final Report. *Scowcroft Center for Strategy and Security. Atlantic Council*. Available at: <https://www.atlanticcouncil.org/wp-content/uploads/2024/01/Commission-on-Defense-Innovation-Adoption-Final-Report.pdf>
8. Mölling Ch. & Schütz Torben (2023) Preventing the Next War. Germany and NATO Are in a Race Against Time. *German Council on Foreign Affairs*. 34 p. Available at: https://dgap.org/system/files/article_pdfs/34-DGAP-Policy-Brief-2023.pdf
9. National Defense Industrial Strategy. *Department of Defense*. Washington. (November 18, 2023). Available at: <https://www.businessdefense.gov/docs/ndis/2023-NDIS.pdf>
10. National Security Strategy. *The White House*. Washington. (October 12, 2022). Available at: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>
11. Paul A., Shea J., Chihaiia M., Ciolan I., Riekeles G. & Rodriguez A. (2022) Will the Strategic Compass be a game-changer for EU security and defence? *European Policy Centre*. Available at: <https://www.epc.eu/en/Publications/Will-the-Strategic-Compass-be-a-game-changer-for-EU-security-and-defen~479820>
12. Robust. Resilient. Sustainable. Integrated Security for Germany. *Federal Foreign Office*. Berlin, Germany. (June, 2023). Available at: <https://www.nationalesicherheitsstrategie.de/National-Security-Strategy-EN.pdf>
13. The Sustainable Development Goals. *United Nations Development Programme. The United Nations*. (2015). Available at: <https://www.undp.org/ukraine/sustainable-development-goals>
14. Zaluzhnyi V. (2023) Modern Positional Warfare and How to Win in It. Available at: https://infographics.economist.com/2023/ExternalContent/ZALUZHNYI_FULL_VERSION.pdf

Стаття надійшла до редакції 10.05.2024

Volodymyr Bondar

Doctor of Philosophy,
Associate Professor at the Department of Economics,
Management, Business, Faculty of Economics,
Kyiv International University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9833-9867>

IMPROVING THE NATIONAL SECURITY SYSTEM BY MAINTAINING THE PACE OF SUSTAINABLE AND INNOVATIVE DEVELOPMENT: THE EXPERIENCE OF ADVANCED DEMOCRACIES

The article updates the problem of destructive informational influence on public area, which slows down the pace of development, and negatively affects the state of national security, its impact on the other fields of social system includes with the industrial and military sectors, and innovative and investment activities. The goal of the paper is to provide the studying of the **objective**, which lies in the analyzing the conceptual approaches of the public authorities of the developed democracies in improving the national security system by implementing mechanisms of public administration in order to maintain the pace of sustainable and innovative development. The disclosure of the subject owes to the complex of the **methods**, such primarily, as the methodology of institutionalism, system-synergistic analysis as the major scientific instruments. Alongside with the mentioned above, as well the comparative and systematic approach have been implemented. The **scientific novelty** lies in highlighting the principles of security doctrines of the European Union, Germany, and the United States of America in the context of strengthening the defense-industrial complex. The paper also contains the comparative table, which is the result of the author's study the main characteristics and data with the relation to scenarios, results, impact and timely defined approaches by the Germany's experts to mainstream the public policy towards maintaining and strengthening the system of national security of the country, altogether with the one of allies in NATO. The **practical significance** of the paper is in the possible implementation by the national authorities of Ukraine the best practices during the process of formulation and implementation of public policy, the development of the economy in the conditions of martial law, and the reconstruction of Ukraine. The main conclusions reflect the generalization of the positive experience of developed democracies. These could also be instructive for Ukrainian public authorities in maintaining the stable development of the system of national security of Ukraine.

Keywords: economic and defense sector, national security system, conceptual approaches, sustainable and innovative development, mechanisms of public administration.